

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 20/02/2025.

PHẬT PHÁP VẤN ĐÁP

BÀI 182

Người xưa luôn chú trọng giáo dục nhân quả, giáo dục luân thường đạo lý. Khi còn nhỏ, tôi biết đến giáo dục nhân quả khi tôi vào chùa và nhìn thấy hình ảnh của Thập Điện Diêm Vương, ở đó có hình ảnh của những hình phạt dành cho người phạm phải bốn trọng tội “sát, đạo, dâm, vọng”, sát sinh, trộm cắp, dâm dục, nói dối. Trong các hình ảnh, tôi sợ nhất là hình ảnh, người nào nói dối thì sẽ bị cắt lưỡi. Người xưa giáo dục nhân quả, luân thường đạo đức, giáo dục hiếu đạo ngay từ trong gia đình và thiết lập từ đường là nơi trung tâm giáo dục cho con cháu trong gia tộc. Ngày nay, mọi người chỉ coi từ đường là nơi cúng bái, tổ chức tiệc tùng, không đề xướng giáo dục luân lý đạo đức, giáo dục hiếu đạo. Chúng ta không biết về hiếu đạo, không tin nhân quả thì chúng ta không thể dạy thế hệ sau. Người ngày nay, khi nhân quả hiện tiền thì họ mới cầu trời khẩn Phật. Đây là như người thế gian nói: “*Khi họa đến thì mới ôm chân Phật*”.

Hòa Thượng nói: “**Phật pháp là sự hưởng thụ cao nhất của nhân sinh**”. Ngày nay, rất ít người chân thật học Phật, chân thật cảm nhận được điều này. Khi tôi 12 tuổi, tôi đã biết ăn chay, niệm Phật, hằng ngày, sau khi làm việc xong, tôi đi bộ ra chùa, quãng đường khoảng 5km, khi đến chùa, tôi thay bộ quần áo ở nhà bằng bộ quần áo màu lam, buổi sáng tôi tụng Kinh, buổi tối tôi công phu. Khi đó, tôi chưa hiểu nhiều nhưng khi nghe những lời trên Kinh thì tôi cảm thấy rất cảm xúc. Trong tâm tôi cảm nhận được niềm vui rất lớn, niềm vui này lớn hơn những niềm vui ở thế gian.

Chúng ta quán sát lý do vì sao chúng ta học Phật thì chúng ta sẽ có động lực nhiều hơn để học tập, thực hành Phật pháp. Hòa Thượng nói: “**Phật pháp phải được xây dựng trên nền tảng hiếu đạo**”. Nếu chúng ta không có hiếu đạo thì chúng ta không thể thực hiện được những lời dạy trong Phật pháp. Chúng ta phải đề xướng truyền thống của từ đường, từ đường phải là trung tâm hoằng dương văn hóa truyền thống của gia tộc, của dân tộc. Đây là sự tiếp nối thế hệ vô cùng quan trọng. Nếu chúng ta không quan tâm đến việc này thì chúng ta hoằng truyền Phật pháp, chuẩn mực Thánh Hiền ở bên ngoài chỉ là chúng ta làm từ trên ngọn, chúng ta phải cắm gốc chuẩn mực Thánh Hiền từ trong gia đình, gia tộc.

Mỗi gia đình, gia tộc được cắm gốc hiếu đạo thì tinh thần hiếu đạo đó mới có sự truyền thừa, tiếp nối, ở các diễn đàn, chúng ta chia sẻ về hiếu đạo, chuẩn mực Thánh Hiền thì đó chỉ là chúng ta nhắc nhở chung chung, mọi người sẽ không xem trọng. Từ đường chính là nơi giáo dục hiếu đạo, giáo dục luân lý đạo đức, nhân quả. Dân tộc chúng ta có

truyền thống “uống nước nhớ nguồn”, “ăn quả nhớ kẻ trồng cây”, vào ngày Tết, mọi người đều muốn quay trở về bên gia đình, quay trở về với nguồn cội.

Gần đây, từ đường nhiều gia đình trở thành nơi tổ chức tiệc tùng, thậm chí, ở đó, mọi người uống rượu và đánh lộn. Một lần, khi tôi tham dự một buổi giỗ ở quê, tôi vào can một số người anh đánh nhau, có người đã dùng một chân lư đồng đánh vào tay tôi, từ đó về sau, tôi không tham dự những buổi giỗ như vậy nữa! Chúng ta phải phục hưng lại nét đẹp của văn hóa từ đường, để nơi đây là trung tâm hoàng dương văn hóa truyền thống. Nếu không có từ đường thì chúng ta không thể phát huy được văn hóa truyền thống của gia tộc, dân tộc. Chúng ta chưa biết cách vận hành từ đường thì chúng ta có thể tham vấn, thưa hỏi mọi người, nhiều nơi đã xây dựng được từ đường thành nơi có ảnh hưởng sâu sắc đến con cháu đời sau. Nếu chúng ta không cẩn trọng thì sau đời chúng ta, từ đường sẽ trở thành trung tâm ăn nhậu, điều này vô cùng đáng tiếc!

Có người hỏi Hòa Thượng: *“Thưa Hòa Thượng, xin hỏi Tịnh Tông học hội chuẩn bị mở lớp nhi đồng đọc Kinh, vậy chúng con nên chọn giáo trình nào để phù hợp?”*.

Hòa Thượng nói: ***“Các bạn nhỏ đọc Kinh thì nên chọn “Đệ Tử Quy” hoặc là “Tam Tự Kinh” làm giáo trình căn bản, trước tiên, phải học phương thức cơ bản để làm người”***.

Người xưa chú trọng đến việc quan trọng nhất là phải xây dựng nền tảng làm người. Ngày nay, khi con trẻ khoảng hai, ba tuổi thì Bố Mẹ đã cho đi học kỹ năng đàn, ca, sáo, nhị. Trẻ nhỏ học khiêu vũ thì sẽ phải mặc quần áo bó vào cơ thể vậy thì lớn lên chúng cũng sẽ có những thói quen đó. Hòa Thượng nói: ***“Trước tiên phải học phương thức làm người”***.

Người xưa nói, thai giáo vô cùng quan trọng. Giai đoạn từ 1 đến 3 tuổi, trẻ nhỏ như một tờ giấy trắng, chúng ta vẽ điều gì thì chúng sẽ làm y như vậy. Ngày trước, khi con gái tôi học cấp 1, mỗi lần tôi đến trường đón con, tôi chỉ cần đứng ở bên ngoài cổng trường tạo ra tiếng tuýt bằng miệng là con tôi tự chạy ra, tôi không cần phải đi tìm các con. Người xưa nói: *“Con hư tại Mẹ, cháu hư tại bà”*. Điều này không sai một chút nào!

Hòa Thượng nói: ***“Tu học ở thời kỳ hiện đại tương đối khó. Khó ở chỗ nào? Khó ở chỗ Cha Mẹ chưa được học”***. Trẻ nhỏ ở trường được các cô dạy nhưng khi về nhà, chúng nhìn thấy Ông Bà, Cha Mẹ không làm thì chúng sẽ không làm. Chúng ta làm giáo dục mầm non, chúng ta dạy trẻ nhỏ để chúng dạy lại Ông Bà, Cha Mẹ. Cấp học mầm non là cấp học đầu tiên nhưng có ảnh hưởng rất sâu sắc đến các gia đình, ở nhiều gia đình, chính các con là người đã độ Cha Mẹ.

Ở gia đình tôi, sau khi con gái tôi sinh con, tôi nói với con, trong thời gian con gái từ 0 tuổi đến 18 tháng tuổi thì hai mẹ con nên ở gần tôi, sau khi cháu 18 tháng thì cháu phải đến trường học; khi đó các con tôi phải về các trường để làm việc, Cha thì dạy tiếng Anh, Mẹ thì làm truyền thông; Chủ nhật thì hai vợ chồng đến các lớp kỹ năng công

hiển, tạo phước. Các con tôi muốn con của mình được tốt nên chúng đồng ý với những điều tôi nói một cách vô điều kiện. Từ lúc có con, con của tôi cũng không dám có những hành động, lời nói không đẹp trước mặt các con, các con tôi đã biết tu sửa bản thân, tu thân tích đức. Hôm trước, con gái tôi nói: *“Sắp đến sinh nhật con, khi công ty Bảo hiểm trả tiền bảo hiểm thì Cha lấy tiền đó làm lợi ích chúng sanh để hồi hướng giúp con của con”*. Khi các con tôi còn nhỏ, tôi đều đóng bảo hiểm cho các con.

Chúng ta làm giáo dục mầm non là chúng ta giáo dục được ba thế hệ, công đức có được là vô lượng. Cấp học mầm non ảnh hưởng đến trẻ suốt cuộc đời và rất dễ ảnh hưởng đến Ông Bà, Cha Mẹ. Hôm trước, có một người bà sống ở một tỉnh miền núi phía Bắc, tìm đến tận trường Đức Trí để xem Thầy Cô là người như thế nào mà có thể dạy cháu của họ ngoan như vậy! Tất cả các ngôi trường trong hệ thống của chúng ta đều có ảnh hưởng đến Ông Bà nội, ông Bà ngoại và những người trong gia tộc. Cấp học mầm non này không tầm thường như mọi người nghĩ! Sau khi các con đã được học thì Cha Mẹ nhất định sẽ phải học. Có đứa trẻ, khi về nhà, nhìn thấy Bố Mẹ ngáp không che miệng hay nhai phát ra tiếng thì chúng liền nhắc Cha Mẹ.

Hòa Thượng nói: *“Nếu trẻ nhỏ ngày ngày nhìn thấy Cha Mẹ phạm phải sai lầm thì tín tâm của chúng liền bị mất đi vì vậy gia đình nhất định phải phối hợp giáo dục trẻ. Thí dụ, trẻ nhỏ học “Đệ Tử Quy” thì Cha Mẹ cũng phải học “Đệ Tử Quy”, Cha Mẹ có thể làm theo thì trẻ nhỏ liền có niềm tin, chúng thấy Cha Mẹ cũng làm như vậy. Giáo dục nhất định là thân giáo, chỉ có ngôn giáo mà không có thân giáo thì người học sẽ hoài nghi, vậy thì sẽ không có kết quả”*.

Nếu ở trường Thầy Cô dạy mà Cha Mẹ làm ngược lại thì trẻ sẽ mất đi tín tâm. Ở trường, Thầy Cô dạy trẻ trước khi ăn phải mời, gấp thức ăn cho Ông Bà, Cha Mẹ nhưng về nhà Ông Bà, Cha Mẹ không cho chúng làm thì chúng sẽ mất đi niềm tin.

Tôi rất có niềm tin vào những việc chúng ta làm. Ngày trước, ban đầu, chúng ta tổ chức những lễ tri ân Cha Mẹ, đây là chúng ta nhắc nhở người lớn phải hành hiếu đạo. Khi Ông Bà, Cha Mẹ được con cháu tri ân thì Ông Bà, Cha Mẹ sẽ cảm thấy rất hạnh phúc. Ở Hưng Yên, một lần khi chúng ta tổ chức tri ân, có các cụ lên ngôi nhưng không có con cháu lên tri ân. Các cụ rất muốn được con cháu tri ân nhưng không có người con cháu nào lên.

Ở một vài nơi, khi các cụ không có người tri ân thì tôi nhờ các cô giáo lên tri ân các Ông Bà. Đây là lời nhắc nhở con cháu, nếu họ không có mặt ở đó thì họ có thể xem phim ảnh để thấy rằng, người lạ có thể quỳ dưới chân Cha Mẹ nói lời tri ân vậy mà mình lại không làm! Sau khi chúng ta tổ chức nhiều lễ tri ân thì chúng ta mở các trường, chúng ta dạy trẻ nhỏ hành hiếu thì chúng mới biết làm vì đã nhiều thế hệ con cháu không được dạy hành hiếu.

Từ nhỏ, tôi chưa bao giờ được nghe: “*Làm con phải hiếu thảo, phải phụng dưỡng Ông Bà, Cha Mẹ*”. Tôi lớn lên giống như một cây ngô đồng, từ nhỏ, tôi đã tự bươn trải. Tôi không có người định hướng trong học tập, những điều tôi học được đều do phước đức nhân duyên.

Nếu trẻ nhìn thấy Cha Mẹ không có chuẩn mực giống như chúng được dạy thì lòng tin của chúng sẽ dần dần bị phai nhạt. Nhiều Ông Bà, Cha Mẹ nhìn thấy con học thì Ông Bà, Cha Mẹ mới bắt đầu học. Ở các ngôi trường của chúng ta rất nhiều Ông Bà, Cha Mẹ và những người trong dòng tộc đã bị ảnh hưởng. Chúng ta dựa trên lời dạy của Hòa Thượng để phát huy văn hóa truyền thống của dân tộc chúng ta.

Thời ông nội tôi, bàn thờ được sắp đặt rất nghiêm túc, trong nhà, ông dành một gian để thờ cửu huyền thất tổ, nơi đó rất trang nghiêm, linh thiêng và luôn đóng cửa không để trẻ con vào chạy nhảy. Từ đường là trung tâm hoàng dương văn hóa truyền thống của dân tộc, của gia tộc, là nơi tiếp nối tinh thần hiếu đạo, tinh thần sư đạo. Hòa Thượng nói: “***Trước tiên chúng ta phải xây dựng phương thức làm người***”. Câu nói này rất đơn giản nhưng nó như chiếc la bàn cho chuyến hải trình của chúng ta.

Có người hỏi Hòa Thượng: “*Thưa Hòa Thượng, đối với lớp học nghiên cứu, thảo luận thì có phải trước tiên là nghiên cứu “Liễu Phàm Tứ Huấn” hay “Thái Thượng Cảm Ứng Thiên” sau đó mới nghiên cứu đến “Kinh Vô Lượng Thọ” hay không?*”

Hòa Thượng nói: “***Đây là Đại sư Ấn Quang vì đại chúng hiện tại mà sắp ra thứ tự***”. Tổ Ấn Quang là Tổ 13 của Tịnh Độ Tông, nếu Tổ Sư Đại Đức của Tịnh Độ đề xướng mà chúng ta không tin theo thì chúng ta đã sai. *Liễu Phàm Tứ Huấn* hay “*Thái Thượng Cảm Ứng Thiên*” dạy chúng ta chú trọng nhân quả, cải tạo vận mệnh. Chúng ta không xem trọng nhân quả, không biết cách cải tạo vận mệnh thì chúng ta không thể có cách làm tốt. Tôi nghe nói, có những người, mỗi ngày đọc tụng “***Kinh Vô Lượng Thọ***” 5, 10, 15 lần nhưng họ cho rằng “*Liễu Phàm Tứ Huấn*” hay “*Thái Thượng Cảm Ứng Thiên*” là không cần thiết. Đây là họ không xây dựng nền tảng mà đã tiến hành thâm nghiên “***Kinh Vô Lượng Thọ***”.

Hòa Thượng nói: “***Bốn chúng đồng tu trong xã hội hiện đại, quan trọng nhất là phải xem trọng, tin sâu nhân quả. Sau khi tin sâu nhân quả, chúng ta học Phật pháp mới có thể đạt được lợi ích chân thật. Nếu chúng ta nửa tin nửa ngờ đối với nhân quả thì chúng ta tu học pháp môn nào cũng chỉ là trồng được thiện căn, hiện tại, không đạt được lợi ích***”. “*Bốn chúng*” là nam xuất gia (tăng), nữ xuất gia (ni), nam tu tại gia, nữ tu tại gia. Trước tiên, chúng ta phải tin sâu nhân quả, chúng ta không được nửa tin nửa ngờ, chúng ta phải tin chắc chắn là chúng ta “*trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu*”.

Hòa Thượng nói: “***Hiện tại, chúng ta muốn đạt được lợi ích, chúng ta nhất định phải tin sâu nhân quả, đoạn ác tu thiện. Chúng ta không thể cải đổi được tập khí, tâm***

bệnh của chính mình vậy thì ngay đời này, chúng ta đáng đọa lạc như thế nào thì phải đọa lạc như thế đó”.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn không tin nhân quả hay bạn nửa tin nửa ngờ thì trong việc làm của bạn nhất định sẽ phạm phải sai lầm vậy thì bạn niệm Phật cũng không thể vãng sanh. Lão cư sĩ Lý Bình Nam thường nói, một vạn người niệm Phật, chân thật vãng sanh chỉ có hai, ba người. Niệm Phật vãng sanh nhất định phải đầy đủ “Tịnh Nghiệp Tam Phước. Người tu học Tịnh Độ mà xem thường, qua loa với việc này thì cho dù cả đời niệm Phật vẫn phải tiếp tục luân hồi”***”.

Người họ không tin sâu nhân quả thì cách làm của họ sẽ có sai lầm. Thời của Ngài Lý Bình Nam, một vạn người niệm Phật mà chỉ có một, hai, ba người có thể vãng sanh, ngày nay, số lượng người có thể vãng sanh còn ít hơn. Trong ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước”***, dạy chúng ta trước tiên phải: ***“Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp”***”.

Hòa Thượng nói: ***“Tổ Sư Ấn Quang xem thấy rất rõ ràng nên Ngài hy vọng chúng ta ngay trong đời này, đạt được lợi ích chân thật. Đây là Ngài vì chúng ta thị hiện. Tổ Ấn Quang, dạy chúng ta dùng “Liễu Phàm Tứ Huấn” hay “Thái Thượng Cảm Ứng Thiên” và “An Sĩ Toàn Thư” để chúng ta có thể thực tiễn “Tịnh Nghiệp Tam Phước”***”.

Chúng ta muốn đạt được lợi ích chân thật thì chúng ta phải xây dựng nền tảng, có thứ tự học tập rõ ràng, chúng ta phải bắt đầu từ ***“Liễu Phàm Tứ Huấn”*** hay ***“Thái Thượng Cảm Ứng Thiên”***”.

Tổ Ấn Quang dạy chúng ta học theo thứ tự để chân thật đạt được lợi ích. Trước tiên, chúng ta tin sâu nhân quả, hiểu được cách cải tạo vận mệnh, thực tiễn ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước”***”

Hòa Thượng nói: ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước” là tịnh nghiệp chánh nhân của ba đời chư Phật. Vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc chính là đi làm Phật, tịnh nghiệp chánh nhân để đi làm Phật là tam phước, nếu chúng ta không chăm chỉ, nỗ lực tu hành, không chân thật thực tiễn ngay trong đời sống của chính mình thì chúng ta không thể có thành tựu!***”.

Ngày nay, có người chỉ tin vào ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước”*** mà không niệm Phật hoặc có người chỉ niệm Phật mà không thực tiễn ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước”***”.

Nếu chúng ta thành thật, lão thật niệm Phật thì chúng ta chỉ cần niệm một câu ***“A Di Đà Phật”*** là thành tựu. Điều quan trọng là chúng ta không lão thật, không thành thật nên chúng ta phải trải qua thứ tự mà Tổ Ấn Quang đã xây dựng. Chúng ta dùng tâm của người hành trì ***“Tịnh Nghiệp Tam Phước”*** để niệm Phật thì chúng ta mới có thể thành tựu. Hòa Thượng từng nói: ***“Bạn không biết sợ nhân quả, bạn niệm Phật nhưng hằng ngày, bạn vẫn tạo nhân bất thiện vậy thì bạn giống như Lão cư sĩ Lý Bình Nam nói: “Đáng đọa lạc như thế nào thì phải đọa lạc như thế đó, đáng sinh tử như thế nào thì phải sinh tử như thế đó!”***”.

Ngày trước, hàng vạn người tu hành pháp môn Tịnh Độ thì chỉ có một, hai người vãng sanh, ngày nay, số lượng người có thể vãng sanh càng thấp hơn,

đó là vì chúng ta không học tập theo thứ tự, không tin sâu nhân quả, không biết cách cải tạo vận mệnh.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!